

Literatuurstudie over de impact van stressvolle ervaringen tijdens operationele inzet voor militairen en politiemensen.

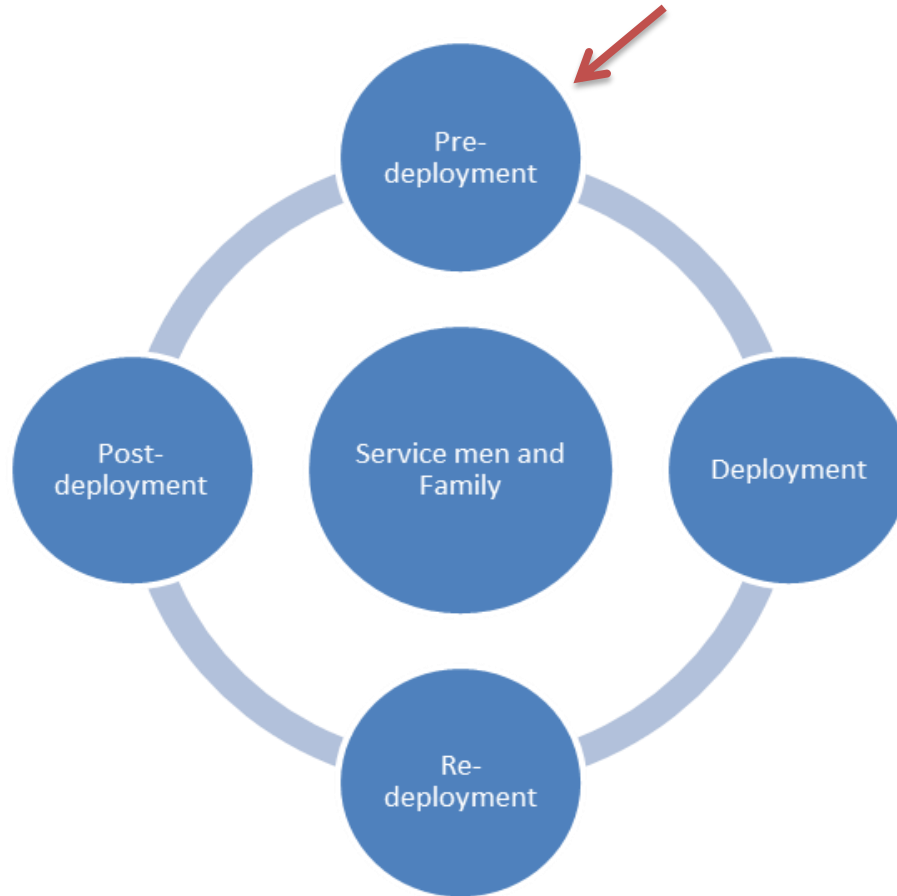
Inzichten en aandachtspunten voor opleiding en training.

Veteranen. Onze missie.

Deployment Cycle

Doelstelling project

1. Het doen van concrete aanbevelingen die voor opleidingskundigen en opleiders, instructeurs, trainers en vormingswerkers van Politie en Defensie als uitgangspunt kunnen dienen om bestaande opleidingen, cursussen, trainingen en vormingswerk op dit gebied te verbeteren en te vernieuwen.
2. Het opstellen van concrete aanbevelingen om structurele samenwerking op kennis- en onderzoeksgebied tussen het Veteraneninstituut (Vi), de Politieacademie (PA), Stichting Waardering Erkenning Politie (WEP) en de Nederlandse Defensieacademie (NLDA) te realiseren.

Twée onderdelen project juni 2014 - mei 2015

1 Literatuurstudie en Meta-analyse

2 Kennistoepassing & samenwerking

- Onderzoek naar structurele vormgeving van samenwerking tussen Politie en Defensie op onderzoeksgebied, ter verbetering van training en opleiding
- De resultaten uit de literatuurstudie kunnen hierbij inhoudelijk van nut zijn (kennis voor inhoud van opleiding, trainingen en voorbereiding)

Projectonderdeel 1

Literatuurstudie

Onderzoeksvragen literatuurstudie

1. Wat leert onderzoek ons over de aard van niet-levensbedreigende en levensbedreigende gebeurtenissen gedurende militaire en politieoperaties die een risico vormen voor de geestelijke gezondheid van militairen en politiemensen?
2. Wat leert onderzoek ons over factoren die juist beschermend zijn voor de geestelijke gezondheid van militairen en politiemensen?
3. Welke aandachtspunten kunnen we formuleren op basis van de meta-analyse en zouden plaats moeten krijgen in de opleiding en training van militairen en politiemensen in de voorbereiding op het militaire en politiewerk in binnen en buitenland en in welke vorm?

Geestelijke gezondheidsproblemen

- 1) Volgens de literatuur verwijst de geestelijke gezondheid naar het emotionele en psychologische welbevinden van een individu.
- 2) Het is een cultureel gevoelig begrip.
- 3) Lastig te herkennen;
- 4) Verschil in ernst en aard;
- 5) Mentaal weerbaar VS ziek, kwetsbaar, overbelast en psychisch ziek (Gersons, 2012)
- 6) Problemen die dagelijks functioneren (privé en werk) ondermijnen of dagelijks leven ontwrichten
- 7) In de meeste studies over militairen wordt gemeten of er sprake is van PTSS, Depressie, Angststoornis, Slaapstoornis of hoog alcoholgebruik.
- 8) In studies over de werk gerelateerde gezondheid van politiemensen komt daar burn-out bij.

Periode van onderzoek 2000-2014

- Recente studies over impact van militaire en politieoperaties in binnen en buitenland
- De meeste studies (sinds 1950) over de geestelijke gezondheid van veteranen zijn verricht na 2000 (90%)
- De meeste studies (sinds 1980) over PTSD onder veteranen zijn verricht na 2000 (78%)
- Politiestudies zijn zeer recent (5 jaar)
- Eind 1997 werden de eerste resultaten gepresenteerd over de gevolgen van deelname aan vredesmissies en de behoefte aan zorg onder Nederlandse veteranen van vredesmissies. (Bramsen, Dirkzwager, & Van der Ploeg, 1997).
- Eerste proefschrift over Nederlandse veteranen en PTSS in 2002 (Anja Dirkzwager, 2002).
- Millennium Cohort Studie (140.000 Amerikaanse veteranen en militairen gevolgd tot 2022) Grootschaligste longitudinale studie ooit!
- Eerste representatieve Canadese studie in 2007 (8.441 actief dienende Canadese militairen, tussen 16-54 jaar) (Sareen et al., 2007).

Zoektermen en Databases

- Zoektermen (gecombineerde):

combat-stress, deployment-stress, deployment-related experiences, mental health of veterans, mental health of police officers, impact of combat on domestic life, moral injury, post combat re-integration, deployment cycle, post combat mental health care, mental health impact of deployments

- Databases:

Web of Knowledge, Academic Search Premier [EBSCO], International Security & Counter Terrorism Reference Center (EBSCO), National Criminal Justice Reference Service Abstracts [EBSCO], Google Scholar, PubMed

Relevante Studies

- 230 geschikte studies over geestelijke gezondheid militairen en veteranen.
- Het grootste deel van onderzoek over militairen en veteranen betreft Amerikaanse studies, 4% is Nederlands onderzoek, en enkele publicaties zijn van Deense, Canadese, Finse, Britse en Duitse onderzoekers.
- 31 studies (gepubliceerde artikelen en onderzoeksrapporten) over de geestelijke gezondheid van politiemensen uit Groot Brittannië, de Verenigde Staten, Canada, België, Portugal, Australië, Slovenië en Nederland (32% Nederlandse studies)
- Tot nog toe 22 studies geschikt voor verdere meta-analyse over potentiële stressvolle ervaringen en voor de geestelijke gezondheid beschermende factoren
- In welke Journals gepubliceerd?
Military Medicine, Journal of Traumatic Stress, The British Journal of Psychiatry, Cognitive and behavioral Practice, International Review of Psychiatry, Journal of the American Medical Association (JAMA), Journal of Affective Disorders, Journal of Loss and Trauma, Journal of Psychiatric Research, Professional Psychology: Research and Practice, Journal of Military psychology, en Psychological Medicine

Eerste bijzonderheden gezondheidsonderzoek

- Verschillen in omvang geestelijke gezondheidsproblemen onder politiemensen en militairen
 - a) Marge 2 tot 17% PTSS onder veteranen die werden uitgezonden naar Korea, Vietnam, Irak, Afghanistan.
 - b) Politiestudies met tegenstrijdige resultaten (m.n. geestelijke gezondheidsproblemen versus geen verschil met beroepsbevolking)
- Ongenuanceerd beeld potentiële stressvolle uitzendervaringen militairen

Uiteenlopende gezondheidscijfers: Waarom?

1. Verschillende meetinstrumenten en meetmethoden voor het meten van geestelijke gezondheid
2. Verschillende momenten van dataverzameling (bijv. kort of jaren na de uitzending)
3. Definitie geestelijke gezondheidsproblemen, o.a.:
 - Conform definitie DSM IV?
 - Duur van symptomen onduidelijk (lange of korte termijn)
 - Zuivere enkelvoudige PTSS of niet?
 - Wel/geen rekening gehouden met comorbiditeit (depressie en angststoornissen) wat altijd aanwezig is bij PTSS
4. Oordeel over iemands geestelijke gezondheid wordt beïnvloed door socio-politieke en culturele factoren

Uiteenlopende gezondheidscijfers: Waarom?

5. Zelfrapportage en geen klinische interviews ->
overschatting omvang PTSS ? (o.a.: Engelhard e.a., 2007)
6. Beïnvloedende factoren verschillen per onderzoek
7. Weinig longitudinaal onderzoek
8. Meetinstrumenten en analysetechnieken verbeteren door de tijd heen
(nauwkeurigheid metingen wordt groter)

Ongenuanceerd beeld specifieke stressvolle (uitzend)ervaringen

1. **Verschillende meetinstrumenten** voor het meten van stressvolle (uitzend) ervaringen. Meestal instrumenten gebaseerd op Vietnamoorlog en Amerikaanse mannelijke veteranen
2. In militaire studies vaak alleen *overall scores combat exposure* gebruikt voor analyse van de relatie tussen uitzendervaringen en geestelijke gezondheid
3. **Verschillende missies** zijn onderzocht en missieperioden verschillen
4. **Verschillende momenten van dataverzameling**
 - kort of jaren na de uitzending of politieoptreden -> herinnering stressvolle ervaring?
 - Actieve dienst of na verlaten dienst is bepalend voor (sociaal wenselijk) invullen van vragenlijst

Ongenuanceerd beeld specifieke stressvolle (uitzend)ervaringen

5. Weinig **longitudinaal** onderzoek
6. In (Amerikaans en Nederlands militair) gezondheidsonderzoek wordt bijna nooit aandacht besteedt aan de **unieke aard van militaire missies** (mandaten) (bijv. gaat het om vredeshandhaving, vredesafdwinging, vredesopbouw)
7. **Politiestudies** bieden tot nog toe een **genueanceerd** beeld over potentieel stressvolle situaties en werkomstandigheden!

Meta-analyse

1. Levensbedreigende potentiële stressvolle situaties

Definitie schokkende gebeurtenis volgens classificatiecriterium A uit de DSM 5 voor diagnose PTSS

2. Niet-levensbedreigende potentiële stressvolle situaties

3. Voor de geestelijke gezondheid **beschermende factoren?** (vooraf aan, gedurende en na operationeel optreden)

22 studies

Levensbedreigende potentiële stressvolle situaties (voorspellers gezondheidsklachten)

- Powerlessness, Danger, Bad functioning (no hardy) leadership (Bartone, 2006)
- Injury and exposure to explosive blast (Ferrier-Auerbach e.a., 2010)
- Fighting, death and injury of others, threat of death or injury to oneself, killing others, participating in atrocities, harsh physical conditions (Fontana e.a., 1999)
- Exposure to Combat Environment, Direct Engagement, Nearness to Serious Injury/Death of Others (Guyker e.a., 2013)

- Combat Exposure, (e.g., firing weapons, being fired on, witnessing injury and death, and going on missions that involve such experiences)
- Perceived Threat
- Perceived Exposure to Radiological, Biological, and Chemical Weapons
- Terrorist tactics (as suicide bombings)

(Reeves e.a., 2005)

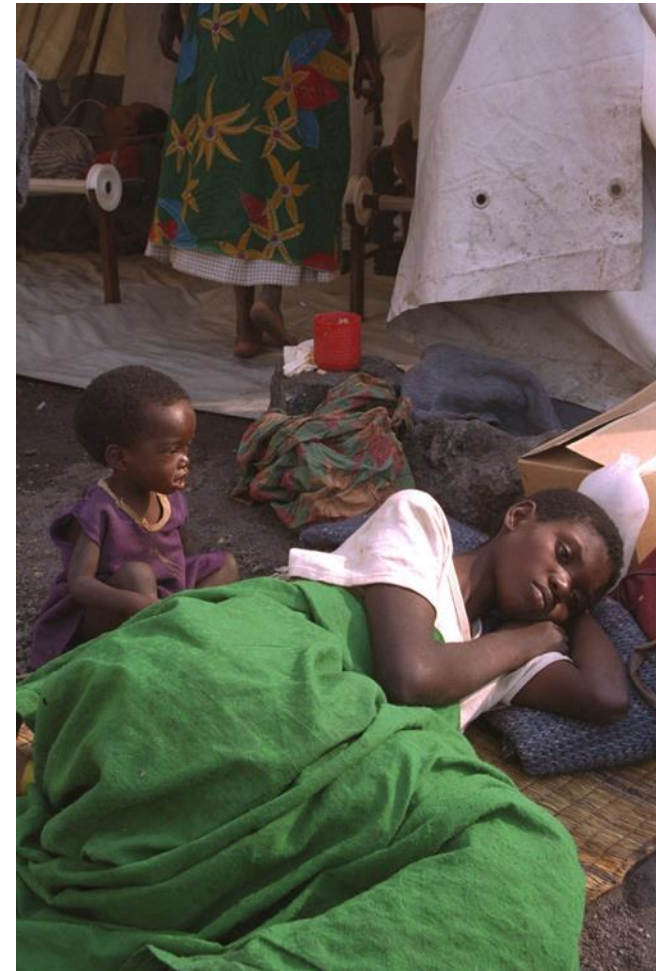
- More traumatic situations during deployment
- Feeling more powerless and threatened

(Dirkzwager e.a., 2005)

Niet levensbedreigende potentiele stressvolle situaties

(voorspellers gezondheidsklachten)

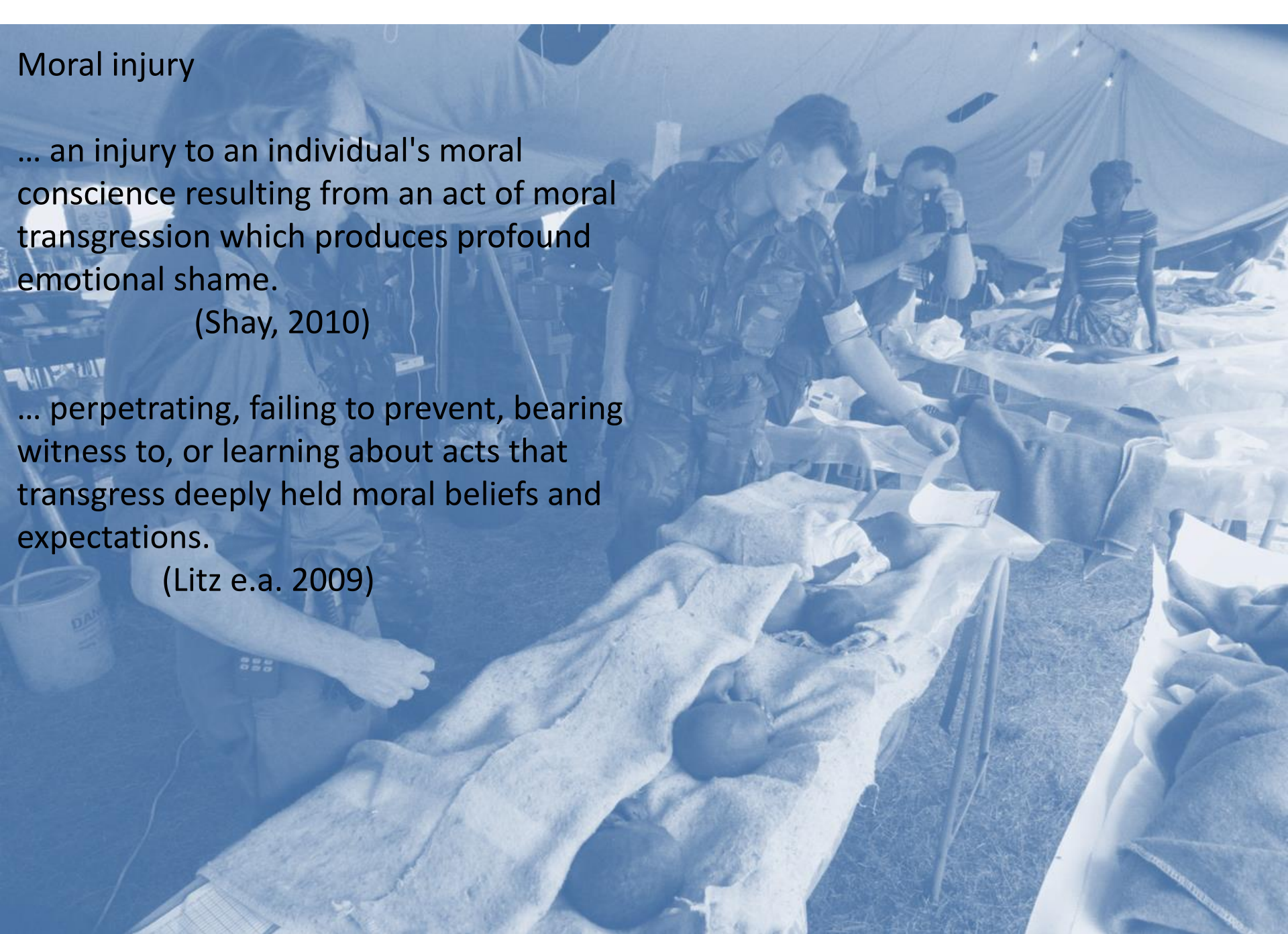
Moral injury

... an injury to an individual's moral conscience resulting from an act of moral transgression which produces profound emotional shame.

(Shay, 2010)

... perpetrating, failing to prevent, bearing witness to, or learning about acts that transgress deeply held moral beliefs and expectations.

(Litz e.a. 2009)

- Moral injury
- Aftermath of battle
- Death of leaders, close comrades or other cared-for individuals
(Litz e.a., 2009)

- Lack of Preparedness
- Aftermath of Battle
- Concerns About Life and Family
- Disruptions
- Difficult Living and Working Environment
- Sexual and Gender Harassment
- Ethno cultural Stressors
(Reeves e.a., 2005)

- Isolation
- Boredom
- Workload
- Bad functioning (no hardy) leadership)

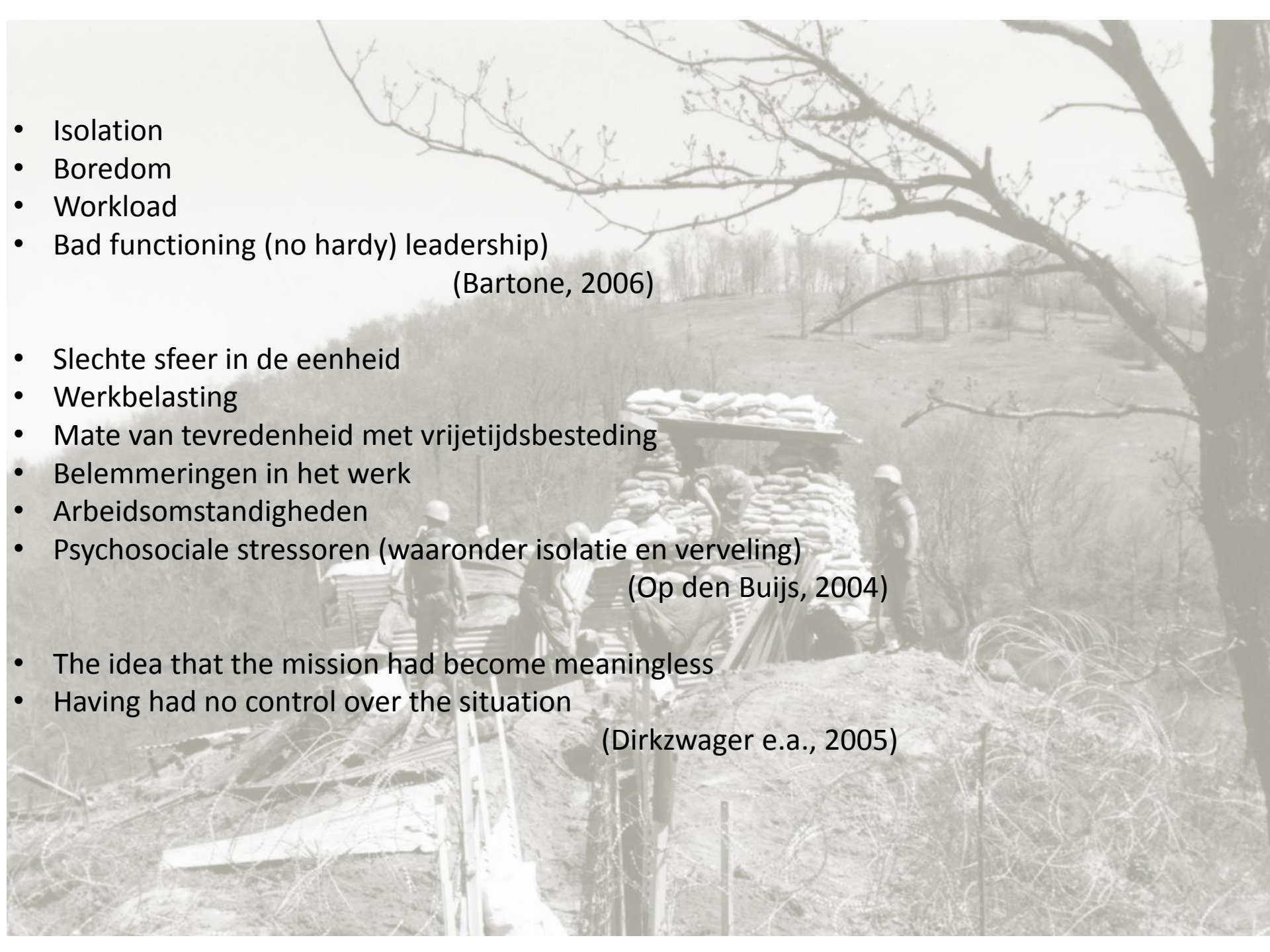
(Bartone, 2006)

- Slechte sfeer in de eenheid
- Werkbelasting
- Mate van tevredenheid met vrijetijdsbesteding
- Belemmeringen in het werk
- Arbeidsomstandigheden
- Psychosociale stressoren (waaronder isolatie en verveling)

(Op den Buijs, 2004)

- The idea that the mission had become meaningless
- Having had no control over the situation

(Dirkzwager e.a., 2005)

Spanningsbronnen

- Werkdruk
- Emotionele belasting
- Onregelmatige diensten
- Onvrede over strafrecht
- Technostress
- Mentale belasting
- (sociale) media
- Toekomstonzekerheid
- Verandering in taak/onduidelijkheid over taak
- Werk-prive conflict
- Toepassen van geweld
- Pesten op de vloer
- Agressie en intimidatie

(van Beek e.a. 2013)

Verhangingen

Ongelukken met ernstig gewonden en doden als gevolg

Seksueel misbruik

Verbrandingen

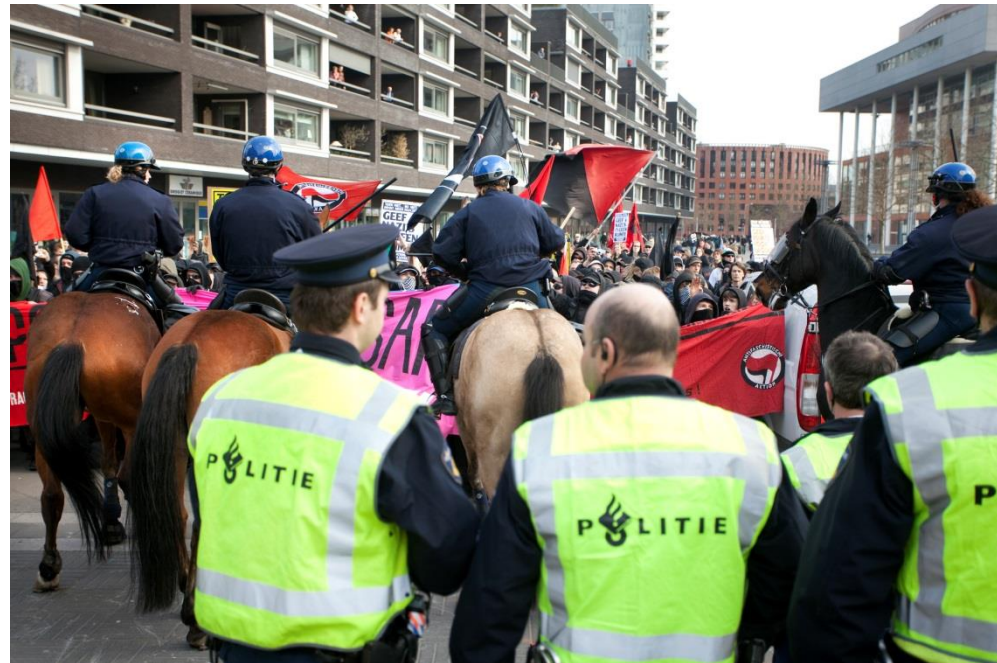
Mislukte reanimaties

Mishandelde of gewonde kinderen

Verongelukte kinderen

(Gersons, 2012)

Beschermende factoren

Unit cohesie

- Resilience (i.e., personal resources of self-esteem, optimism and perceived control) (Schok e.a., 2010)
- Deployment Preparedness (Renshaw e.a., 2010)
- Resilience, Unit support, Postdeployment social support (Pietrzak e.a., 2009; 2010)
- Robust leadership (Bartone, 2006)
- Operational mental health support during deployment; strengthening mental resilience (Vermetten e.a., 2014)

- Hoger opleidingsniveau
- Het hebben van een relatie
- Professionele hulp tijdens de uitzending
(Dirkzwager e.a., 2005)

Persoonlijke hulpbronnen

- Mentale weerbaarheid
- Job crafting
(Beek van, Taris, & Schaufeli, 2013)

Energiebronnen

- Betekenisvolheid van het werk
- Trots
- Sociale steun van collega's
- Sociale steun van leidinggevenden
- Uitdaging
- Inspraak
- Leer- en ontwikkelingsmogelijkheden
- Afwisseling in het werk en autonomie/vrijheid

(Beek van e.a., 2013)

Discussie

Effectiviteit Opleiding en Training

- Voorkomen of reduceren gezondheidsproblemen
 - Kennis over de psychische en emotionele impact van schokkende gebeurtenis
 - Reductie angst en schaamte voor symptomen
 - Kennis over de aard van en beschikbare hulp- en zorgverlening
 - Versterking psychologische weerbaarheid door training en opleiding
 - Verwachtingen over dreigings- en geweldsniveau komen beter overeen met de situatie in uitzendgebied
 - Copingskills
 - Versterking mentaal en fysiek zelfvertrouwen (bij agressie/geweld)
(Reeves e.a., 2005; Alvarez e.a., 2005; Adler e.a., 2009; Van der Torre e.a., 2011; Chapman e.a., 2012; Price e.a., 2013; Impact, 2008; Leffler e.a., 1998)
- De studies verschillen in meting van de effectiviteit van training en opleiding
- Longitudinaal onderzoek is noodzakelijk (pre-, during en post-deployment)

Vervolg op basis van projectresultaten ...

Onderzoek omwille van implementatie

- In kaart brengen en inhoudelijk goed vastleggen wat er al aan training en opleiding is.
 - Voor wie? (oa. aspirant officieren)
 - Waar? (in het veld, in de collegebanken)
 - Door wie?
 - Wat ontbreekt nog?
 - Wat kan er beter?
- In kaart brengen van de huidige werksituatie van militairen (o.a. aard van huidige missies) en politiemensen (o.a. verharding van de samenleving)
- Wetenschappelijk onderzoek naar de effectiviteit van training en opleiding
 - Wanneer (deployment cycle)
 - Wat
 - Voor wie
 - Welke aanbiedingsvorm

Implementatie kennis vanuit huidige en bovenstaand onderzoek

- Met name meer aandacht voor beschermingsfactoren en gezondheidsrisico van niet-levensbedreigende stressoren

Structurele kennisuitwisseling

- (1) Kan de politieorganisatie bijv. iets leren van de voorbereiding op missies in (voormalig) conflictgebied?
- (2) Kan Defensie bijv. iets leren van de training en opleiding met betrekking tot persoonlijke hulpbronnen (professionele weerbaarheid) en gezondheid beschermende factoren die blijken uit politiestudies?

Samenwerking in onderzoek Politie en Defensie

Samenwerking in onderzoek

Onderzoek en Project o.b.v. aanbevelingen uit *'Uitzending beter geregeld'*
(van der Ark, 2012):

- a) > 50% uitgezonden politiemensen wil weer weg: Oorzaak en Gevolg?
- b) Pilot Sparringspartner op afstand: e-coaching uitgezonden politiemensen

drs. Marieke van der Ark, Programmamanager
Landelijke Eenheid
D.L.I.O.
Programma's & Uitzendingen
marieke.van.der.ark@politie.nl

Samenwerking in onderzoek

- a) Verbetering training van professionele weerbaarheid van uitgezonden politiemensen
- b) Monitoring welzijn ingezette politiemensen tijdens het onderzoek naar de ramp met de MH17.
en vervolgens
- c) Evaluatie van de effectiviteit van het aan deze politiemensen aangeboden zorgpalet.

drs. Marieke van der Ark, Programmamanager
Landelijke Eenheid
D.L.I.O.
Programma's & Uitzendingen
marieke.van.der.ark@politie.nl

rietveldnatasja@gmail.nl / N.Rietveld.03@mindef.nl
www.natasja-rietveld.com
Stichting Waardering Erkenning Politie